

Mgr Barbara Kołodziej

Mgr Agata Muc

Katowice – UŚ

1 SEKCJA BIBLIOTEK SZKÓŁ WYŻSZYCH STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH PRZY ZARZĄDZIE OKRĘGU W KATOWICACH

Abstract

The article discusses the activity of the Academic Libraries Section of the Polish Librarians' Association of the District Board in Katowice, which was founded in 2004. The Section is a professional organization that supports development, research, self-education and practical activities of the librarians in the Silesian voivodeship. It presents the different forms of skills' acquisition developed by the organization: conferences, seminars and workshops, study travels, and publishing of the librarian journal – „Bibliotheca Nostra. Silesian Scientific Quarterly”.

Streszczenie

Artykuł omawia działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach, którą utworzono w 2004 roku. Sekcja jest profesjonalną organizacją wspierającą rozwój, badania, samokształcenie i działania praktyczne bibliotekarzy w województwie śląskim. Prezentuje różne formy rozwoju przez organizację: konferencji, seminariów i warsztatów, wyjazdów studyjnych oraz publikację czasopisma bibliotekarskiego – „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy”.

Rozwój bibliotekarskiego ruchu stowarzyszeniowego na Górnym Śląsku

Początki bibliotekarskiego ruchu stowarzyszeniowego na Górnym Śląsku sięgają 1937 roku, kiedy to w gmachu Śląskiej Biblioteki Publicznej im. J. Piłsudskiego w Katowicach zawiązało się Koło Śląskie Związku Bibliotekarzy Polskich. Objęło ono swym

zasięgiem działające wcześniej (od 1931 roku) koło terenowe w Zagłębiu Dąbrowskim z siedzibą w Dąbrowie Górniczej¹. Organizacja liczyła wówczas ponad pięćdziesięciu członków, a wśród nich obok pracowników bibliotek oświatowych i kilku bibliofilów, znaleźli się także bibliotekarze naukowcy². Podstawowym celem powołania stowarzyszenia była aktywizacja licznego środowiska bibliotekarskiego regionu, przez inicjowanie programowych badań bibliotekoznawczych, bibliologicznych i bibliofilskich, opartych na bogatym materiale źródłowym zgromadzonym w księżnicach Górnego Śląska³. Od początku działalności organizowano zebrania referatowo-dyskusyjne, najczęściej poświęcone zagadnieniom związanym z bieżącymi wydawnictwami polskimi o Śląsku oraz szeroko pojmowanym bibliofilstwem⁴. Systematycznie nabierająca tempa aktywność organizacyjna i naukowa katowickiego ośrodka Związku Bibliotekarzy Polskich uległa destrukcji na skutek wybuchu II wojny światowej.

Po zakończeniu działań wojennych śląscy bibliotekarze reaktywowali swoje koło już w listopadzie 1945 roku, a jego członkowie (17 osób) wywodzili się spośród pracowników Biblioteki Śląskiej, Działu Zbiorów Zabezpieczonych Biblioteki Narodowej w Bytomiu, Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Instytutu Pedagogicznego wraz z Centralną Biblioteką Kuratorium, Biblioteki Prawniczej Urzędu Województwa Śląsko-Dąbrowskiego, Teatru Śląskiego im. S. Wyspiańskiego, Instytutu Śląskiego, oraz bibliotek miejskich regionu. Rok później organizację przemianowano na Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich, by w 1953 roku przebudować strukturę organizacyjną, uchwalić nowy statut i przyjąć obecną nazwę Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich⁵.

Początkowo działalność statutowa stowarzyszenia we wszystkich ośrodkach województwa była organizowana w tzw. sekcjach formalnych (powołanych wśród pracowników sieci bibliotecznych) i problemowych (zajmujących się opracowywaniem poszczególnych zagadnień naukowych). Okręg Śląski miał pięć takich jednostek; były to sekcje pracowników bibliotek powszechnych, naukowych, szkolnych, fachowych i bibliograficzna⁶. Szczególną aktywnością wykazywały się sekcje skupiające bibliotekarzy księżnic naukowych i powszechnych, które przygotowywały ogólnowojewódz-

¹ Koło Śląskie Związku Bibliotekarzy Polskich. *Bibliotekarz* 1937/1938 R. 9 nr 2 s. 48; Nowe koło Związku Bibliotekarzy Polskich. *Prz. Bibl.* 1937 R. 11 z. 1/2 s. 65

² Wśród 51 zarejestrowanych osób było 34 pracowników z bibliotek oświatowych, 12 z naukowych i 5 bibliofilów. Zob. Na jubileusz 55-lecia reaktywowani Koła Śląskiego Związku Bibliotekarzy Polskich w Katowicach / Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Zarząd Okręgu ; oprac. Sylwia Błaszczyk, Krystyna Wołoch. Katowice 2000 s. 3

³ Dariusz Kot: Bibliotekarski Ruch Stowarzyszeniowy w okręgu katowickim. Katowice : SBP ZO, 1992 s. 7

⁴ Sprawozdanie z życia kół ZBP. *Prz. Bibl.* 1937 R. 12 z. 3 s. 228

⁵ Dariusz Kot: Bibliotekarski Ruch... s. 15

⁶ Tamże, s. 16

kie konferencje naukowe poświęcone zagadnieniom funkcjonowania różnorodnych sieci bibliotecznych oraz działalności informacyjnej⁷.

Z roku na rok Okręg Śląski SBP stawał się coraz liczniejszy, by w latach 1969-1972 osiągnąć rekordową liczbę 1024 członków, co dawało pierwsze miejsce w kraju⁸. Spadek zainteresowania działalnością w ramach stowarzyszenia uwidocznił się na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, co było wynikiem skomplikowanej sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej kraju⁹. Ponowny systematyczny wzrost liczby zrzeszonych bibliotekarzy dało się zaobserwować na początku obecnego stulecia, kiedy w sprawozdaniach odnotowano ponad 600 zarejestrowanych osób¹⁰. Pomimo, że zwykle najliczniejszą grupę w szeregach SBP stanowili pracownicy bibliotek publicznych, to jednak zawsze byli tam także aktywnie obecni bibliotekarze naukowii¹¹.

Przełom XX i XXI wieku to okres pojawiania się i rozwoju wielu nowych inicjatyw bibliotekarskich w środowisku akademickim. W ramach SBP obok ogólnopolskiej Sekcji Bibliotek Naukowych oraz Sekcji Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych¹², zaczęły powstawać także organizacje o charakterze regionalnym. Jedną z nich była Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach.

Powołanie Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP przy Zarządzie Okręgu w Katowicach

Przez wiele lat wśród bibliotekarzy szkół wyższych regionu górnośląskiego prowadzone były próby nawiązania współpracy oraz zintegrowania środowiska bibliotek uczelnianych. W rezultacie podejmowanych starań 26 maja 2004 roku w BWSB WZ w Chorzowie doszło do powołania SBSW. Głównie inicjatorki przedsięwzięcia weszły w skład pierwszego Zarządu Sekcji: Marzanna Chmielarska (BG WSB) została przewodniczącą, Bogumiła Urban (BWSB WZ) – sekretarzem, a Bronisława Burek (BWSEiA) – skarbnikiem. Należy podkreślić, że od początku idea funkcjonowania stowarzyszenia oparta była na dobrowolnej współpracy wolontariuszy. Za jeden z głów-

⁷ Helena Materla; Działalność Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Okręg Stalinogrodzki. *Biul. Inf. Bibl. Śl.* 1956 R. 1 nr 1/2, s. 43-44; Stefania Zalewska; Z działalności Sekcji Pracowników Bibliotek Naukowych SBP w Katowicach. *Biul. Inf. Bibl. Śl.* 1956 R. 1 nr 3 s. 88-89

⁸ Sprawozdanie z działalności okręgów SBP za okres 1 VI – 31 XII 1971 r. *Bibliotekarz* 1974 nr 6/7 s. 198-221; Sprawozdanie z działalności okręgów SBP za rok 1970. *Prz. Bibl.* 1970 R. 38 nr 2/3 s. 292-304

⁹ W 1983 roku odnotowano najniższą liczbę członków w Śląskim Okręgu SBP. Zob. Na jubileusz 55-lecia... s. 10

¹⁰ Dokładne dane za lata 2000-2005. Zob. *Biul. Inf.* / Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Zarząd Główny; [red. Edward Jakimowicz]

¹¹ Sprawozdanie z działalności zarządów okręgów SBP w 2005 roku. *Biul. Inf.* 2006 nr 1 s. 51

¹² Zbigniew Gruska: Jednostki struktury wewnętrznej – sekcje, komisje, zespoły. W: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich: przeszłość i teraźniejszość 1917-2017 / pod red. Jadwigi Koniecznej. Warszawa: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2017 s. 333-336

nych celów pomysłodawcy projektu postawili sobie połączenie doświadczeń, wiedzy i pomysłowości bibliotekarzy uczelni publicznych i niepublicznych, którzy zobligowani są do świadczenia podobnych usług dla tego samego typu odbiorców (przede wszystkim studentów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych)¹³. Różnorodność instytucjonalna księżnic uczelni państwowych i niepaństwowych w zakresie tworzenia kolekcji i baz danych, ich opracowania, udostępniania i organizacji dostępu, a także oferty informacyjnej i edukacyjnej oraz grono użytkowników o wysokich wymaganiach informacyjnych zostały uznane za atut planowanej wymiany doświadczeń i wiedzy¹⁴.

Regulamin SBSW przewiduje, że członkami Sekcji mogą zostać nie tylko pracownicy bibliotek, ośrodków informacji oraz uczelni wyższych regionu śląskiego, ale także inne osoby¹⁵.

Początkowo przeważającą większość organizacji stanowili bibliotekarze z niepaństwowych szkół wyższych województwa śląskiego. Podczas spotkania założycielskiego na 31 zgromadzonych osób niespełna 7 przybyło z księżnic uczelni publicznych (Uniwersytetu Śląskiego, Akademii Wychowania Fizycznego, Politechniki Śląskiej), oraz po jednym reprezentancie z BŚ oraz IBiIN UŚ¹⁶. Z czasem proporcje uległy zmianie, ponieważ wiele prywatnych szkół uległo przekształceniu lub likwidacji, czego efektem było także zamykanie bibliotek. Z tego powodu członkami przestali być przedstawiciele np. BWSZMiJO, BWSEiA i BGW SP. Dodatkowo niektóre szkoły prywatne same wycofały się z działalności w Sekcji np. BG WSB oraz BWSH. Obecnie najliczniejszą grupę stanowią pracownicy bibliotek większości uczelni państwowych województwa śląskiego, natomiast bibliotekarze z BWSB WZ to jedyne osoby z jednostki niepaństwowej. W 2008 roku do projektu czynnie włączyli się również nauczyciele akademicy z IBiIN UŚ, dzięki czemu pojawiła się możliwość współpracy na polu akademickiego wspierania rozwoju zawodowego bibliotekarzy¹⁷.

¹³ Bogumiła Urban: Sekcja aktywnych bibliotekarzy na Górnym Śląsku. *Biul. EBIB* [online] nr 4(65), <http://www.ebib.pl/2005/65/urban.php> [dostęp: 21.02.2018] ; Taż: Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Prz. Bibl.* 2005 R. 73 nr 3 s. 407–408

¹⁴ Maria Kycler: Dziesięciolecie działalności edukacyjno-szkoleniowej Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Bibl. Nostra* 2014 nr 2(36) s. 106

¹⁵ Regulamin SBSW. Zob. Maria Kycler: Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Kronika wydarzeń. Cz. 2. Lata 2010-2014. Bibl. Nostra* 2014 nr 2(36) s. 155-156

¹⁶ Lista uczestników spotkania z dn. 26.05.2004 roku do wglądu w archiwum dokumentacji Zarządu SBSW

¹⁷ Np. w latach 2008-2010 dzięki funduszom pozyskanym z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, IBiIN UŚ prowadził studia podyplomowe *Technologie informacyjne w bibliotekach społeczeństwa wiedzy*, a także przygotował niezbędne materiały dydaktyczne ułatwiające bibliotekarzom akademickim odbycie tych studiów. Zob. Elżbieta Gondek: Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, droga od genezy po rok bieżący (1974-2013). *Forum Bibl. Med.* 2013 nr 6/2(12) s. 60

Jeżeli chodzi o stan liczbowy stowarzyszenia, to w pierwszym roku działalności w Sekcji zarejestrowanych było 17 członków¹⁸. W kolejnych latach zainteresowanie członkostwem w organizacji systematycznie rosło, by w 2008 roku osiągnąć liczbę ponad 50 osób¹⁹. Późniejsze statystyki odnotowały spadek liczebności spowodowany m.in. likwidacją wielu niepublicznych uczelni wyższych oraz małą popularnością aktywności stowarzyszeniowej wśród młodych bibliotekarzy. Obecnie SBSW liczy 34 osoby, co stanowi 7,1% wszystkich członków SBP Okręgu Śląskiego²⁰ i utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat, co pozwala wnioskować, że jest ona nadal atrakcyjna dla śląskich bibliotekarzy.

Kolejny punkt Regulaminu przewiduje, że organem wykonawczym stowarzyszenia jest Zarząd wybierany co 4 lata i złożony z co najmniej 3 osób (z możliwością rozszerzenia do 5). W 2017 roku został wybrany Zarząd piątej kadencji²¹. Do podstawowych zadań ciała wykonawczego należy przygotowywanie rocznych planów i sprawozdań, kierowanie pracami oraz zatwierdzanie członkostwa osób deklarujących chęć przystąpienia do Sekcji. Spotkania Zarządu odbywają się w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż dwa razy w roku²².

Oprócz Zarządu Regulamin przewiduje także możliwość powołania Rady Programowej, która wytycza kierunki rozwoju Sekcji i opiniuje propozycje Zarządu. Pierwsza Rada została powołana w 2004 roku, a w jej skład weszli bibliotekarze następujących uczelni wyższych:

- Uniwersytetu Śląskiego: Maria Kycler, Barbara Małysiak, Grażyna Tetela, Beata Trzaska, Małgorzata Waga, Bogumiła Warząchowska;
- Politechniki Śląskiej: Krzysztof Ziolo;
- Politechniki Częstochowskiej: Alicja Paruzel;
- szkół niepaństwowych: Marzanna Chmielarska (BG WSB), Stefan Kubów (BDSW), Elżbieta Okularczyk (BWSH), Anna Obrzut i Bogumiła Urban (BWSB WZ).

W kolejnych latach do rady włączone zostały osoby aktywne i decyzyjne w środowisku górnośląskich bibliotekarzy. Do współpracy zapraszano przedstawicieli księżnic innych uczelni (np. Akademii Wychowania Fizycznego), IBiIN UŚ oraz dyrektorów bibliotek. Czasami były to osoby spoza SBSW, jednak wspierające jej działalność swym autorytetem, np. Iwona Bias (dyrektor BAM), Barbara Firla (kierownik BASP), Elżbieta Gondek (dyrektor IBiIN UŚ), Ewa Nowak (dyrektor BG ŚUM), Dariusz Pawelec (dyrektor CINIbA).

¹⁸ Sprawozdanie z działalności zarządów okręgów SBP w 2004 roku. *Biul. Inf.* 2005 nr 1 s. 43

¹⁹ Lista członków SBSW (stan 31.12.2017) do wglądu w archiwum dokumentacji Zarządu SBSW

²⁰ Stan liczbowy ogniw i członków SBP w roku 2016. *Biul. Inf. Zarządu Gł. SBP* / oprac. i red. Anna Grzecznowska [online] 2016 nr 2 s. 44, <http://www.sbp.pl/repository/SBP/ZarządGłówny/Biuletyn/BiuletynZG-2-2016.pdf>. [dostęp: 21.02.2018]

²¹ Dokładne dane wszystkich kadencji Zarządu przedstawia Aneks 1

²² Regulamin SBSW... s. 156

Za podstawowy cel utworzenia SBSW uznano prowadzenie „działalności zmierzającej do rozwoju zawodowego i osobistego bibliotekarzy zrzeszonych w sekcji i współpracujących z nią, a także wymiany doświadczeń między bibliotekami”. Istotnym dążeniem Sekcji jest również integracja i lepsza praca „całego zrzeszonego środowiska oraz budowa nowego wizerunku bibliotekarzy jako grupy zawodowej”²³. Wśród sposobów realizacji celów statutowych dokument wymienia m.in. organizowanie różnych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kompetencji interpersonalnych i wiedzy ogólnej członków, inicjowanie współpracy między bibliotekami szkół wyższych oraz innymi typami bibliotek regionu śląskiego, organizowanie sesji naukowych, konferencji i badań naukowych na tematy ważne dla środowiska, przygotowywanie publikacji (informatorów, zeszytów naukowych, monografii etc.) w wersji tradycyjnej i elektronicznej. Systematycznie rozwijająca się współpraca środowiska śląskich bibliotekarzy akademickich najwyraźniej jest zauważalna w zakresie podnoszenia kwalifikacji w ramach działalności edukacyjno-szkoleniowej Sekcji, którą przede wszystkim oparto na organizacji cyklicznych forów problemowych. Poza tym wymiar szkoleniowy i zarazem integracyjno-popularyzatorski mają seminaria wyjazdowe oraz wycieczki szkoleniowo-krajoznawcze, które odbywają się w Polsce i za granicą. Wszystkie najważniejsze wydarzenia związane z działalnością SBSW prezentowane są na łamach czasopisma „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy”, które stanowi podstawowy organ wydawniczy stowarzyszenia od 2009 r.

Działalność edukacyjno-szkoleniowa

Przejawem aktywności edukacyjno-szkoleniowej, a także organizacyjnej były przygotowane na przestrzeni lat 2004-2017 przez SBSW fora. Działania te przybierały różnorodne formy, były to bowiem spotkania organizowane w postaci konferencji naukowych, sesji, seminariów czy warsztatów specjalistycznych o bardziej praktycznym wymiarze. Spotkania odbywały się z różnorodną częstotliwością, w różnych miastach Śląska i Zagłębia, natomiast podejmowana tematyka zwykle dotyczyła bieżących problemów bibliotekarstwa i nowych zadań stojących przed bibliotekami w obecnym społeczeństwie wiedzy.

Sekcja zorganizowała dotychczas 37 forów. Dnia 23 października 2017 roku odbyło się XXXVII forum²⁴ zorganizowane przez Sekcję w BWSB WZ, skupiające bibliotekarzy szkół wyższych, szkolnych, pedagogicznych, publicznych, a także pracowników

²³ Tamże s. 155

²⁴ Faktycznie spotkań w ramach forów było 36, organizator XX forum pomyłkowo nadał mu numer XXI i tę numerację kontynuowano. Zob. Maria Kycler: Dziesięciolecie działalności edukacyjno-szkoleniowej Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Bibl. Nostra* 2014 nr 2(36) s. 107

naukowych. Chorzowskie spotkanie zatytułowane „Bazy danych w bibliotekach” miało charakter praktycznych warsztatów, zapoznających uczestników z teorią dotyczącą baz danych, a także z praktyczną obsługą baz „BazEkon”, „Academica” oraz Systemu Informacji Prawnej Legalis. Prelegenci zaprezentowali nowoczesne rozwiązania w tym zakresie oraz liczne przykłady sprawnego poruszania się w bazach danych i systemach wyszukiwawczych. Wcześniejsze wydarzenia podane w kolejności chronologicznej, z uwzględnieniem bibliotek będących organizatorami ilustruje tabela zawarta w Aneksie 4.

Tematyka spotkań bibliotekarzy w ramach organizowanych forów przedstawia się wielowątkowo i bardzo różnorodnie. Można zauważyć jednak, że często pojawiającym się zagadnieniem jest zawód bibliotekarza, oraz jego różne aspekty. Obecnie nie tylko dobrze wykształcony fachowiec w dziedzinie biblioteczno-informacyjnej, ale także osoba znająca i stosująca kodeks etyki zawodowej, otwarta na czytelnika i jego potrzeby to wyznaczniki pracy bibliotekarza²⁵. Podczas dyskusji podejmowanych w ramach spotkań, starano się zobrazować cechy i umiejętności, które przypisane są do zawodu bibliotekarskiego, zauważano potrzebę dalszego rozwoju, samokształcenia, czy zwalczania stereotypów dotyczących tej profesji. Wielokrotnie podkreślano potrzebę poszerzania zakresu posiadanej wiedzy na przykład o umiejętności psychospołeczne – podczas konferencji z cyklu „Psychologia w bibliotece” czy spotkań dotyczących dialogu współczesnych pracowników książki z czytelnikami. Indywidualna edukacja bibliotekarzy, otwartość na zdobywanie nowej wiedzy, a co za tym idzie coraz większa mobilność pracowników księżnic, to tematy spotkań dotyczących wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+. Współczesny bibliotekarz to obywatel świata, a warsztaty organizowane w ramach forum „Bibliotekarz obywatelem świata” wskazywały drogę i możliwość zdobywania cennych doświadczeń nie tylko zawodowych, poza granicami kraju.

Tematyka konferencji czy seminariów o charakterze naukowym, oraz szkoleń i warsztatów praktycznie przybliżających zdobytą wiedzę, była systematycznie poszerzana o nowe treści. Zmieniały się proporcje między tradycyjnie podejmowanymi zagadnieniami z zakresu bibliotekoznawstwa, czytelnictwa, a tematami dotyczącymi nowoczesnych technologii informacyjnych i ich wykorzystaniu w pracy bibliotekarza. Poza tym pojawiła się konieczność podejmowania w sposób praktyczny tematów przybliżających na przykład internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki, czy form zdobywania i przekazywania informacji. Jednocześnie lepsza wiedza o informacji i jej praktycznym wykorzystaniu, pociąga za sobą konieczność po-

²⁵ Magdalena Kwiatkowska: Jednostki terenowe. Organizacja. Działalność. W: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich : przeszłość i teraźniejszość 1917-2017 / pod red. Jadwigi Koniecznej. Warszawa 2017 s. 392

znania i przestrzegania zasad bezpieczeństwa danych i systemów teleinformatycznych. W latach 2014-2016 w Chorzowie zorganizowano trzy spotkania dotyczące bezpieczeństwa w bibliotece, które odnosiły się nie tylko do problematyki ochrony danych, ale także poruszały zagadnienia bezpieczeństwa prawnego, bezpieczeństwa pracy osób pracujących i korzystających z bibliotek oraz bezpieczeństwa księżnic na przykład podczas zagrożeń terrorystycznych. Temat bezpieczeństwa można odnieść również do ochrony własności intelektualnej i znajomości prawa autorskiego. Takie zagadnienie zaproponowali uczestnikom organizatorzy forum, które miało miejsce w BWPiA UŚ w 2010 roku.

Współczesne działania bibliotek to również obok ich podstawowych funkcji pozyskiwania, gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów, działania o charakterze marketingowym i zarządzania zasobami pieniężnymi w ramach posiadanych budżetów. Jak rozplanować wydatki biblioteczne, pozyskać środki zewnętrzne, czy aplikować o fundusze unijne lub granty w ramach środków uczelnianych, tym zagadnieniom poświęcono fora w latach 2009 (Chorzów) – 2010 (Katowice).

Integracja środowiska bibliotecznego, przekonanie o potrzebie podejmowania wspólnych działań na rzecz usprawnienia funkcjonowania bibliotek, to tematy forów w realizacji których uczestniczyło kilka niezależnych instytucji i organizacji, także spoza kręgów bibliecznych. Można tutaj wskazać zaangażowanie Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, Duszpasterstwa Archidiecezji Katowickiej oraz BŚ. Przekazywanie wzajemnych doświadczeń, obopólna pomoc w zorganizowaniu wykładów, prelekcji czy warsztatów, wnoszenie własnego wkładu wiedzy, mają znaczący wpływ na pełniejszy i bardziej efektywny rozwój bibliotek.

Patrząc w przyszłość rozwoju bibliotekarstwa, nie zapomniano o zbiorach i bibliotekach w kontekście historycznym. Podjęto w ramach spotkań także problematykę książki dawnej w aspekcie ochrony dziedzictwa kulturowego, omówiono historyczne kolekcje klasztorne i kościelne. W 2008 roku forum zorganizowano w formie wycieczki do Częstochowy, aby zwiedzić cenne zbiory Biblioteki Jasnogórskiej.

Dotychczasowe fora zorganizowano w dużych miastach Śląska i Zagłębia, którymi były: Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Katowice, Sosnowiec, Tychy. Najwięcej spotkań miało miejsce w roku 2006 (5), oraz w latach 2008-2010 (4), gromadząc bibliotekarzy różnych typów księżnic wokół zagadnień aktualnych i ważnych dla swoich środowisk. Szeroka formuła forum mieści konferencje, seminaria, warsztaty, a także wyjazdy plenerowe. Pojemny zakres tematyczny, oraz intensywność działań konferencyjno-edukacyjnych to szczególne walory organizowanych spotkań. Możliwość bezpośrednich kontaktów bibliotekarzy i wzajemna wymiana doświadczeń to nieoceniona wartość przygotowywanych przez Sekcję sesji, a ich dopełnieniem stały się wyjazdy integracyjne oraz studyjne do bibliotek w Polsce, a także instytucji krajów europejskich i pozaeuropejskich.

Działalność integracyjno-popularyzatorska

Kontynuowana przez SBSW działalność na rzecz integracji środowiska pracowników bibliotek wiązała się także z organizacją seminariów wyjazdowych oraz wycieczek szkoleniowo-krajoznawczych²⁶. Dotychczasowe wyjazdy obejmowały swoim zakresem głównie biblioteki naukowe szkół wyższych, jak również biblioteki publiczne i narodowe. Wzajemny, bezpośredni kontakt pracowników księżnic, pozwolił na poszerzenie wiedzy o organizacji i zasadach działania zagranicznych placówek. Bibliotekarze przyjmujący gości z Polski chętnie dzielili się swoją wiedzą oraz umiejętnościami, a każda wizyta była także okazją do zapoznania się z najcenniejszymi księgozbiorami i kolekcjami odwiedzanej biblioteki.

Wykaz miejsc, które zwiedzili polscy bibliotekarze w ramach działań SBSW ilustruje tabela zawarta w Aneksie 5.

Na przestrzeni lat wyjazdy studyjne organizowane w ramach działań SBSW ewoluowały i rozwijały się. Począwszy od wyjazdów jedno- lub dwudniowych do najbliższych sąsiadujących państw, poprzez wyjazdy kilkudniowe, do obecnie proponowanych podróży co najmniej kilkunastodniowych, do krajów coraz bardziej odległych. W roku 2011 udało się zorganizować dwa wyjazdy zagraniczne, bibliotekarze mieli możliwość podróżowania po Rumunii, Danii i Niemczech. Coraz sprawniejsza organizacja podróży, interesujący i niepowtarzalny program, to gwarancja niezapomnianych wrażeń i doświadczeń z proponowanych wojaży. Oprócz zwiedzania najważniejszych księżnic danego regionu, poznawano podczas wycieczek najciekawsze zabytki kultury materialnej regionu oraz tradycje i zwyczaje panujące w danych państwach. W programach wyjazdów Sekcji znalazły się nie tylko biblioteki uniwersyteckie, ale także narodowe, zachwycając unikalnymi kolekcjami bibliotecznymi, architekturą czy ciekawymi rozwiązaniami urbanistycznymi. Podróże były okazją do zwiedzenia najważniejszych zabytków i atrakcji turystycznych danego regionu. Dawały możliwość doskonalenia umiejętności i kwalifikacji, także językowych oraz służyły wymianie doświadczeń z zagranicznymi bibliotekarzami.

SBSW – organizacja aktywnie wspierająca rozwój kompetencji zawodowych bibliotekarzy, a przede wszystkim integrująca pracowników bibliotek uczelni publicznych i niepublicznych województwa śląskiego jest także inicjatorem krajowych wyjazdów integracyjno-szkoleniowych. Odbywały się one do Sandomierza i Kazimierza Dolnego (2014), Kotliny Kłodzkiej (2015), oraz Kotliny Jeleniogórskiej (2017), będąc w opinii uczestników bardzo ciekawymi, a także spajającymi środowisko wydarzenia-

²⁶ Na temat wyjazdów Sekcji. Zob. Wyższa Szkoła Bankowa w Chorzowie: Działalność biblioteki: współpraca międzynarodowa, <http://www.wsb.pl/chorzow/studenci/biblioteka/o-bibliotece/dzialalnosc-biblioteki> [dostęp: 21.02.2018]

mi²⁷. W 2008 roku SBSW objęła patronatem I Międzybiblioteczny Turniej Gry w Kręgle i Strzelectwa Sportowego zorganizowany na Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach. Impreza zainicjowała cykl spotkań rekreacyjnych, mających zintegrować oraz zaktywizować fizycznie środowisko bibliotekarskie. Kolejnym turniejom przygotowanym w latach 2009 i 2010 towarzyszyły konkursy karaoke oraz pokaz radowictwa medycznego i pierwszej pomocy²⁸.

Działalność wydawnicza

Kolejną formą wspierania przez SBSW kształcenia ustawicznego bibliotekarzy jest wydawanie czasopisma zawodowego. Od 2009 roku Sekcja wraz z BG AWF, BUŚ oraz IBiIN UŚ współtworzy pismo zatytułowane „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy”. Początkowo czasopismo było wydawane przez bibliotekarzy BG AWF i pełniło funkcję informatora o zbiorach²⁹. Z czasem zdecydowano, że periodyk zostanie objęty patronatem stowarzyszenia i rozpoczęto starania, aby podnieść rangę publikacji nadając mu charakter naukowy. W tym celu nawiązano współpracę z dyrektorem IBiIN UŚ - Elżbietą Gondek, która wyraziła zgodę na udzielenie pomocy merytorycznej w przekształceniu biuletynu w pismo naukowe oraz wskazała redaktora naczelnego³⁰. W związku z tym podjęto decyzję, że publikowane będą przede wszystkim artykuły naukowe (prezentujące wyniki oryginalnych badań o charakterze teoretycznym, analitycznym i empirycznym) oraz opracowania monograficzne podlegające procedurze recenzowania. W 2012 roku wprowadzono zasadę „double blind” review, czyli podwójnej ślepej recenzji, z zachowaniem zaleceń *Dobrych praktyk w procedurach recenzyjnych w nauce*³¹. Natomiast narzędziem wspomagającym ocenę naukową publi-

²⁷ Oprac. na podstawie Sprawozdań Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy ZO w Katowicach za lata 2014-2017 do wglądu w archiwum dokumentacji Zarządu SBSW

²⁸ Maria Kycler: Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. Cz. 1. Lata 2004-2009. *Bibl. Nostra* 2014 nr 1(35) s. 133, 139 ; Taż: Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. Cz. 2. Lata 2010-2014. *Bibl. Nostra* 2014 nr 2(36) s. 140

²⁹ Więcej na temat utworzenia czasopisma: Joanna Chwałek: „Bibliotheca Nostra” dostrzeżona i doceniona w środowisku bibliotekarskim! Tydzień Bibliotek na Uniwersytecie Śląskim. *Bibl. Nostra* 2008 nr 2(14) s. 35–37; Taż: Od wykazu nowości do czasopisma recenzowanego. Historia kwartalnika „Bibliotheca Nostra”. W: Prasa bibliotekarska. Materiały z konferencji Regionalna prasa bibliotekarska - doświadczenia i perspektywy, Szczecin, 8–9 października 2009 r. [online]. Szczecin: Książnica Pomorska im. St. Staszica, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Okręg Zachodniopomorski, 2011 s. 13–21, <http://zbc.książnica.szczecin.pl/publication/22284>. [dostęp: 21.02.2018]

³⁰ Inicjatorami podejmowanych działań były: Agnieszka Bajor (IBiIN), Maria Kycler (BUŚ), Bogumiła Warząchowska (BT UŚ). Szerzej na temat założeń programowych pisma: Maria Kycler: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” w komunikacji bibliologicznej w latach 2009-2014. *Forum Bibl. Med.* 2015 nr 1(15) s. 257-258

³¹ Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce, oprac. Zespół do Spraw Etyki w Nauce. Warszawa: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2011

kacji jest *Formularz recenzji*. W kwestiach prawnych najistotniejsze było rozstrzygnięcie o systemie licencjonowania praw autorskich. Posiadaczem autorskich praw majątkowych (ang. *copyright*) tekstów publikowanych w periodyku pozostaje wydawca, czyli Akademia Wychowania Fizycznego³². Innym ważnym elementem usprawniającym prace redakcyjne jest *Instrukcja wydawnicza* ustalająca listę zaleceń edytorskich dla publikowanych artykułów, zamieszczona na stronie WWW kwartalnika³³.

Pierwszy komitet redakcyjny ukonstytuował się z przedstawicieli bibliotekarzy i pracowników naukowych śląskich uczelni, którzy jednocześnie reprezentowali Sekcję³⁴. Redaktorem naczelnym kwartalnika została Jolanta Gwioździk (IBiIN UŚ), natomiast funkcje zastępców powierzono Marii Kycler (BUŚ) i Mariuszowi Pasze (BG AWF), a sekretarzem redakcji mianowano Katarzynę Baran (BG AWF). Ponadto zaproszenie do pracy w radzie naukowej przyjęli samodzielni pracownicy naukowcy Uniwersytetu Śląskiego³⁵ oraz Akademii Wychowania Fizycznego³⁶.

Wraz z rozwojem czasopisma zmianie ulegał zarówno skład redakcji, jak i rady naukowej³⁷. Coraz częściej do druku zaczęto przyjmować artykuły w językach kongresowych pochodzące spoza obszaru Polski, co sprzyjało zapraszaniu do współpracy także osób z zagranicy. Z czasem umiędzynarodowieniu uległa również rada naukowa, a jej skład poszerzono o przedstawicieli ośrodków naukowych Kanady, Stanów Zjednoczonych, Włoch, Czech i Rumunii³⁸.

Jeśli chodzi o budowę czasopisma to jego struktura podzielona jest na dwie części. Pierwsza z nich o naukowo-bibliologicznym charakterze przygotowywana jest przez

³² Maria Kycler: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” (2009-2013). W: Książka, biblioteka, informacja : między podziałami a wspólnotą. T. 4. - Kielce : Uniwersytet Jana Kochanowskiego, 2015 s. 344

³³ Zob. <http://www.bibliothecanostra.awf.katowice.pl/> [dostęp: 21.02.2018]

³⁴ Skład redakcji pierwszego zeszytu weszli: dotychczasowi członkowie redakcji kwartalnika „Bibliotheca Nostra” z BG AWF (Katarzyna Baran, Joanna Chwałek, Mariusz Pacha, Damian Ziółkowski); pracownicy naukowcy IBiIN UŚ (Agnieszka Bajor, Jolanta Gwioździk, Hanna Langer, Izabela Swoboda); bibliotekarze z Uniwersytetu Śląskiego (Aneta Drabek, Marta Kunicka, Agata Muc, Dominika Potempa, Grażyna Tetela, Bogumiła Warząchowska); bibliotekarz z BG PŚ (Monika Lech); bibliotekarze reprezentujący wyższe uczelnie niepaństwowe: Izabela Jurczak (BWSH), Anna Kopka (BWSM)

³⁵ Członkowie rady naukowej czasopisma z Uniwersytetu Śląskiego: Antoni Barciak, Elżbieta Gondek, Zygmunt Kłodnicki, Jan Malicki, Dariusz Pawelec, Maria Z. Pulinowa, Irena Socha, Agnieszka Stopińska-Pająk, Wojciech Świątkiewicz, Jacek Wódz, Zbigniew Żmigrodzki

³⁶ Członkowie rady naukowej czasopisma z Akademii Wychowania Fizycznego: Janusz Iskra i Mirosław Ponczek

³⁷ Wszystkie zmiany związane ze składem osobowym czasopisma podawane są na bieżąco na stronie WWW kwartalnika. Zob. <http://www.bibliothecanostra.awf.katowice.pl/>, [dostęp: 21.02.2018]

³⁸ Naukowcy spoza Polski w radzie naukowej pisma: Nadia Caidi (University of Toronto), Maria Anna Jankowska (University of Idaho), Giuseppe Cataldi (Università degli Studi di Napoli „L’Orientale”), Milan Konvit (Slezská univerzita, Opava) oraz Mircea Regneală (Universitatea din București)

cały zespół redakcyjny i obejmuje stałe działy: *Artykuły i materiały*³⁹; *Sprawozdania; Omówienia i recenzje; Wydarzenia*. Natomiast drugą część, opatrzoną tytułem *Biblioteka AWF w Katowicach. Materiały, zbiory, wydarzenia* opracowują bibliotekarze BG AWF. Każdy z działów ma odrębne zadania do spełnienia. Temat i treść prac kierowanych do rubryk *Artykuły* oraz *Materiały* muszą być zgodne z tematyką całego zeszytu. *Artykuły* badają omawiane zagadnienia w sposób teoretyczny, dlatego dużą wagę przywiązuje się do oryginalności przedstawianych tez (w stosunku do dotychczasowych wyników badań). Dział *Materiały* prezentuje teksty o charakterze praktycznym-informacyjnym, dokumentacyjnym lub bibliograficznym.

Rubryka *Sprawozdania* informuje o odbytych wydarzeniach naukowych i imprezach zawodowych – konferencjach, seminariach, spotkaniach, różnego typu uroczystościach bibliotekarskich (z zachowaniem okresów sprawozdawczych). Tradycją stało się zamieszczanie relacji z działalności SBSW oraz współpracujących z nią bibliotek i instytucji regionu.

W dziale *Omówienia* i recenzje publikowane są teksty na temat najnowszych książek i czasopism naukowych wydawanych w Polsce i za granicą. Przy czym redakcja zwykle zabiega o recenzje publikacji zbieżnych treściowo z tematyką numeru.

Z kolei *Wydarzenia* mają charakter informacyjny i drukowane są w postaci krótkich notatek (często z podaniem źródła) sygnalizujących o różnych interesujących przedsięwzięciach i projektach związanych z bibliotekami oraz książkami.

Każdy zeszyt kwartalnika opatrzony jest dwoma spisami treści; pierwszy podaje zawartość numeru z uwzględnieniem języków, w których są publikowane artykuły, drugi to przekład na język angielski. Ponadto przyjęto zasadę, że prace w języku polskim opatrzone są angielskojęzycznymi abstraktami, z kolei teksty zagraniczne publikowane w językach kongresowych uzupełniają abstrakty po polsku⁴⁰.

Profil tematyczny pisma zdefiniowano jako szeroko pojęte bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, edytorstwo i księgarstwo – służące kształceniu i doskonaleniu zawodowemu bibliotekarzy. Na łamach kwartalnika najczęściej ukazują się teksty z zakresu teorii i praktyki bibliotekarskiej, poruszające problematykę historii książek i bibliotek, zawodu i stowarzyszeń bibliotekarskich, opracowania dokumentujące i archiwizujące zbiory poszczególnych księżnic akademickich oraz Sekcji. Tematyka poszczególnych zeszytów zaprezentowana została w Aneksie 2.

W latach 2009-2017 ukazało się 29 numerów monograficznych (w tym dwa podwójne). Pełna zawartość wszystkich zeszytów umieszczona jest zarówno na stronie WWW czasopisma, jak i w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej⁴¹.

³⁹ Z czasem dział *Artykuły i materiały* został podzielony na odrębne rubryki

⁴⁰ Maria Kycler: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” (2009-2013)... s. 346

⁴¹ Zob. <https://sbc.org.pl/dlibra> [dostęp: 21.02.2018]

Znaczenie pisma dla środowiska trafnie ujmuje zastępca redaktor naczelnej – Maria Kycler: „>>Bibliotheca Nostra<< pełni funkcję forum wymiany wiedzy i doświadczeń praktycznych, integrujących środowisko pracowników naukowych i bibliotekarzy. Jako inicjatywa środowiskowa – tworząca platformę upowszechniania badań, dokumentowania i archiwizowania dokonań poszczególnych bibliotek akademickich oraz Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych – służy podnoszeniu poziomu wiedzy specjalistycznej i kwalifikacji zawodowych bibliotekarzy. Jej wartością dodatkową jest kształcenie umiejętności społecznych w zakresie komunikacji, współpracy i współodpowiedzialności za tworzenie kwartalnika, rozwijanie umiejętności pisanie tekstów naukowych i fachowych, odnoszenia się do uwag recenzentów, kreowanie własnego miejsca w zawodzie, lepsze rozpoznawanie osobistych predyspozycji oraz poszerzanie perspektyw indywidualnego rozwoju”⁴².

Należy podkreślić, że innym cennym źródłem informacji na temat wydarzeń naukowych i imprez organizowanych przez SBSW są także sprawozdania publikowane przez członków Sekcji na łamach czasopism fachowych np.: „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, „Dialogi Biblioteczne”, „EBIB. Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy”, „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, „Nowa Biblioteka”, „Podkarpackie Studia Biblioteczne”, „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej”, „Przegląd Biblioteczny”, „Warsztaty Bibliotekarskie”⁴³.

Zakończenie

Wielopłaszczyznowa działalność SBSW to rezultat wieloletniego doświadczenia i znakomitej pracy, wypełnionej cennymi i znaczącymi inicjatywami, promującymi bibliotekarzy i biblioteki regionu Śląska, Małopolski i Opolszczyzny, także poza granicami tych regionów. Wyniki pracy członków i sympatyków Sekcji są trwałym świadectwem tego, jak wielki wpływ na kształtowanie się świadomości mieszkańców mają instytucje kultury, jak wielkie znaczenie mają biblioteki w procesie permanentnej edukacji społecznej oraz w aktywizacji do uczestnictwa w kulturze. SBWB jako koło międzybiblioteczne, gdzie we wspólnej działalności integrują się pracownicy bibliotek publicznych i niepublicznych szkół wyższych wpisuje się poprzez swoją działalność w rozwój ponad osiemdziesięcioletniego bibliotekarskiego ruchu stowarzyszeniowego na Górnym Śląsku. Postępujący rozwój tej formy integracji potwierdza jednocześnie istnienie potrzeby tworzenia wspólnoty bibliotekarskich środowisk. Bibliotekarze zrzeszeni w Sekcji podejmowali rozmaite działania w celu promowania bibliotek i kultury książki oraz idei współtworzonej przez siebie organizacji. Duże znaczenie dla promocji sprawy bibliotecznej i integracji środowiska mają lokalne nagrody przyznawane za wyróżniające się osiągnięcia zawodowe i społeczne.

⁴² Maria Kycler: Dziesięciolecie działalności... s. 117

⁴³ Taż: Organizacja i działalność... s. 114

Podczas Walnego Zebrania Członków SBSW zorganizowanego w CINIbA w 2013 roku, przewodnicząca Okręgu Śląskiego SBP Sylwia Błaszczyk podkreśliła szczególną aktywność Sekcji oraz wyróżniła najbardziej zaangażowane biblioteki i ich liderów. Dyplomy i nagrody książkowe otrzymali: Bogumiła Urban i zespół BWSB WZ, Elżbieta Okularczyk i zespół BWSH oraz Mariusz Pacha i zespół BG AWF. W tym samym roku Bogumiła Urban także została uhonorowana medalem „W dowód uznania” za szczególne zasługi na rzecz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Medal wręczono podczas obchodów Wojewódzkiego Dnia Bibliotekarza przygotowanego przez Zarząd Okręgu SBP, Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną im. R. Kincla w Raciborzu oraz Bibliotekę Śląską⁴⁴.

SBSW rozpoczynając swoją działalność w 2004 roku wpisuje się niewątpliwie w misję przyjętą przez SBP, które jako organizacja ogólnopolska o ponad stuletniej tradycji szczególnie nacisk kładzie na inicjowanie działań na rzecz rozwoju bibliotekarstwa, budowanie tożsamości zawodu bibliotekarza, a także kreowanie pozytywnego wizerunku bibliotek i zawodu bibliotekarza. Kolejne lata pokazują, iż systematycznie rozwijająca się w ramach Sekcji współpraca bibliotek akademickich oraz podejmowane cenne inicjatywy sprawiają, że działalność tej organizacji jest oraz będzie zauważona, doceniona i kontynuowana.

Aneks 1

Skład Zarządu SBSW w latach 2004-2017

Kadencja	Lata	Funkcja	Imię i nazwisko	Miejsce pracy
I	2004-2006	Przewodnicząca	Marzanna Chmielarska	BG WSB
	2004-2006	Sekretarz	Bogumiła Urban	BWSB WZ
	2004-2006	Skarbnik	Bronisława Burek	BWSEiA
II	2006-2009	Przewodnicząca	Bogumiła Urban	BWSB WZ
	2006-2009	Sekretarz	Maria Kycler	BUŚ
	2006	Skarbnik	Izabela Szeliga	BWSEiA
	2006-2009	Skarbnik	Elżbieta Pawełka	BWSEiA
	2006-2009	Członek	Alicja Paruzel	BG Pcz
	2006-2009	Członek	Małgorzata Waga	BUŚ
III	2009-2013	Przewodnicząca	Bogumiła Urban	BWSB WZ
	2009-2013	Sekretarz	Maria Kycler	BUŚ
	2009-2013	Skarbnik	Beata Palma	BWSH
	2009-2013	Koordynator ds. promocji	Joanna Chwałek	BG AWF

⁴⁴ Maria Kycler: Organizacja i działalność... s. 150

IV	2009-2010	Członek	Marzanna Chmielarska	BG WSB
	2009-2010	Członek	Urszula Cieřlik	BG PŚ
	2013-2017	Przewodnicząca	Anna Obrzut	BG PŚ
	2013-2017	Sekretarz	Danuta Grabowska	BG PŚ
	2013-2017	Skarbnik	Magdalena Peterek	BWPiPs UŚ
V	2013-2017	Członek	Karina Szołtysik	BWSB WZ
	2017--	Przewodnicząca	Maria Kycler	BUŚ
	2017--	Sekretarz	Bogumiła Warząchowska	BT UŚ
	2017--	Skarbnik	Andrzej Koziara	BG PŚ
	2017--	Członek	Bogumiła Urban	BWSB WZ
	2017--	Członek	Anna Obrzut	BG PŚ

Aneks 2

Tytuły zeszytów czasopisma „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” za lata 2009-2017:

- Nr 1 (47) 2017 Konserwacja i digitalizacja dokumentów
- Nr 4 (46) 2016 Repertuar wydawniczy
- Nr 3 (45) 2016 Publikacje dla młodych czytelników – produkcja, promocja, recepcja
- Nr 2 (44) 2016 Architektura informacji
- Nr 1 (43) 2016 Książka dla dzieci
- Nr 4 (42) 2015 Bezpieczeństwo w bibliotece
- Nr 3 (41) 2015 Zbiory historyczne w bibliotekach
- Nr 2 (40) 2015 Pracownicy i użytkownicy bibliotek
- Nr 1 (39) 2015 Dziedzictwo kulturowe duchowieństwa śląskiego
- Nr 4 (38) 2014 Kolekcje i zbiory specjalne w bibliotekach
- Nr 3 (37) 2014 Biblioterapia
- Nr 2 (36) 2014 Stowarzyszenia bibliotekarzy
- Nr 1 (35) 2014 Czytelnicy – Zbiory – Biblioteki
- Nr 4 (34) 2013 Normalizacja i standardy
- Nr 3 (33) 2013 Muzykalia
- Nr 2 (32) 2013 Cenzura
- Nr 1 (31) 2013 Information literacy. Teoria i praktyka
- Nr 4 (30) 2012 E-learning w bibliotece
- Nr 3 (29) 2012 Prawo w bibliotece
- Nr 2 (28) 2012 Information literacy. Uwarunkowania kulturowe i edukacyjne
- Nr 1 (27) 2012 Kształcenie użytkowników bibliotek szkół wyższych

Nr 4 (26) 2011 Oblicza sztuki książki
Nr 3 (25) 2011 Użytkowanie książki
Nr 2 (24) 2011 Budownictwo bibliotek uniwersyteckich
Nr 1 (23) 2011 Sport i rekreacja bibliotekarzy
Nr 3/4 (22) 2010 Archiwa i archiwalia
Nr 2 (21) 2010 Opracowanie dokumentów
Nr 1 (20) 2010 Psychologia w bibliotece
Nr 3/4 (19) 2009 Książka współczesna
Nr 2 (18) 2009 Książka dawna

Aneks 3

Wykaz skrótów

BAM - Biblioteka Akademii Muzycznej w Katowicach
BASP – Biblioteka Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach
BDSW – Biblioteka Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu
BG AWF – Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach
BG PCz – Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej
BG PŚ – Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej w Gliwicach
BG ŚUM - Biblioteka Główna Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
BG WSB – Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej
BŚ – Biblioteka Śląska w Katowicach
BT UŚ – Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
BUŚ – Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
BWNŃZ UŚ – Biblioteka Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu
BWPiA UŚ – Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
BWPiPs UŚ – Biblioteka Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
BWSB WZ – Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie
BWSBiF – Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach
BWSEiA – Biblioteka Wyższej Szkoły Ekonomii i Administracji w Bytomiu
BWSH – Biblioteka Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu (wcześniej Biblioteka Wyższej Szkoły Zarządzania i Marketingu)
BWSM – Biblioteka Wyższej Szkoły Mechatroniki w Katowicach
BWSZMiJO – Biblioteka Wyższej Szkoły Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych w Katowicach
BWSZiNS – Biblioteka Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach
BG WSP – Biblioteka Górnośląskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Kardynała Augusta Hłonda w Mysłowicach
CINiBA – Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach

DB AK – Duszpasterstwo Bibliotekarzy Archidiecezji Katowickiej

FBK FIDES – Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES

IBiIN UŚ – Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

SBP – Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

SBSW – Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach

Aneks 4

Wykaz forów zorganizowanych przez SBSW w latach 2004-2017

Rok	Organizator / Miejsce	Forma spotkania/Tematyka
2004	BG WSB/Dąbrowa Górnicza	Warsztaty z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz autoprezentacji
2005	BG WSB/Dąbrowa Górnicza	Seminarium nt. Digitalizacji, globalizacji i komercjalizacji informacji
2006	BWSB WZ/Chorzów BWSH/ Sosnowiec ; BWSH/Sosnowiec; BWSZMiJO/Katowice; BWSZiNS/Tychy	Seminarium „Jak informacja kształtuje naszą rzeczywistość? ; Konferencja „Public relations jako narzędzie kreowania wizerunku bibliotek” ; Warsztaty „Nowoczesna komunikacja w bibliotece, czyli jak zmieniać stereotypy” ; Seminarium „Książka – informacja - bibliotekarz we współczesnym społeczeństwie uczącym się” ; Konferencja „Książka w epoce nowych mediów – funkcjonowanie w cyberprzestrzeni”
2007	BT UŚ/Katowice; BWSB WZ/Chorzów; BG PŚ/Gliwice	Konferencja „Problematyka księgozbiorów klasztornych i kościelnych Konferencja „Psychologia w bibliotece”; Konferencja „Między IQ a empatią...-dobry bibliotekarz to jaki?”
2008	BG PCz/Częstochowa; BG WSB/Dąbrowa Górnicza; BWSB WZ/Chorzów; BWSH/Sosnowiec	Seminarium nt. Zbiorów Biblioteki Jasnogórskiej ; Konferencja „Informacja w świecie cyfrowym” ; Konferencja „Psychologia w bibliotece. Cz. 2” ; Seminarium i warsztaty „Zaistnieć w mediach – szansa dla bibliotek”

2009	BTUŚ oraz FDK FIDES/ Katowice BWN o Z UŚ/Sosnowiec ; BWSB WZ/Chorzów ; BWSH/Sosnowiec	Konferencja „Finanse bibliotek naukowych, a ochrona dóbr kultury” ; Seminarium „Kodeks Etyki Bibliotekarza i Pracownika Informacji” ; Konferencja „Biblioteka dla przyszłości” ; Seminarium i warsztaty „Jak to powiedzieć? Dialog w bibliotece”
2010	BWPiA UŚ/Katowice ; BWSB WZ/Chorzów; BWSH/Sosnowiec; BWSB WZ/Chorzów	Seminarium „Prawo autorskie w bibliotekach” ; Konferencja „Biblioteka dla Przyszłości II” ; Seminarium i warsztaty „Internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki” ; Seminarium „Fundusze unijne dla bibliotek”
2011	BG PŚ/Gliwice ; BWSH/Sosnowiec	Konferencja „Gdzie jesteś czytelniku? Rola biblioteki w strategii i działalności uczelni” ; Seminarium i warsztaty „Bibliotekarz obywatelem świata”
2013	BTUŚ oraz FBK FIDES/ Katowice ; BG Pcz/Częstochowa	Konferencja „Jedność w różnorodności. Współpraca bibliotek akademickich” ; Konferencja „Rola biblioteki w zakresie parametryzacji uczelni”
2014	BWSB WZ/Chorzów; CINiBA/Katowice ; BTUŚ, wraz z BŚ, DA AK, FBK FIDES/Katowice	Konferencja „Bezpieczeństwo w Bibliotece I” ; Konferencja jubileuszowa „Kształcenie ustawiczne bibliotekarzy, czyli jak poszerzać perspektywy indywidualnego rozwoju” ; Konferencja „Bibliotekarze w służbie człowieka i książki”
2015	BWSB WZ/Chorzów	Konferencja „Bezpieczeństwo w bibliotece II”
2016	BWSB WZ/Chorzów ; CINiBA/Katowice	Konferencja „Bezpieczeństwo w bibliotece III” ; Warsztaty „Zagraniczna mobilność pracowników szkół wyższych w ramach programu szkoleniowego Erasmus+”
2017	BWSB WZ/Chorzów ; CINiBA/Katowice	Konferencja „Biblioteka dla dydaktyki” Konferencja „Nowe rozwiązania w dziedzinie prawa autorskiego i ochrony danych osobowych - komentarze praktyczne dla bibliotekarzy”

Tab. 1. Opracowano na podstawie: Maria Kycler: Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. Kronika wydarzeń. Cz. 1. Lata 2004-2009. *Bibl. Nostra* 2014 nr 1(35); Organizacja i działalność... Cz. 2. Lata 2010-2014; Sprawozdania Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach za lata 2015-2017.

Aneks 5

Wykaz wycieczek organizowanych przez SBSW w latach 2006-2017

Data	Miejscowość/Kraj	Biblioteka
6.06.2006	Opawa (Czechy)	Biblioteka Wydziału Filozoficzno-Przyrodniczego Uniwersytetu Śląskiego
7-8.09.2006	Bańska Bystrzyca (Słowacja)	Biblioteka Uniwersytetu Mateja Bela ; Państwowa Biblioteka Naukowa
7-10.06.2007	Lwów (Ukraina)	Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka
18-22.06.2008	Berlin (Niemcy) ; Ślubice (Polska) ; Frankfurt nad Odrą (Niemcy)	Biblioteka Państwowa ; Biblioteka Uniwersytetu Technicznego ; Biblioteka Akademii Sztuk Pięknych ; Fundacja Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego ; Biblioteka Collegium Polonicum ; Biblioteka Europejskiego Uniwersytetu Viadrina
20-24.05.2009	Węgry	Biblioteka i Archiwum Uniwersytetu Zachodnio-Węgierskiego ; Ogólnokrajowa Biblioteka Języków Obcych i Zbiorów Muzycznych ; Biblioteka Uniwersytecka w Budapeszcie
10-13.05.2010	Wiedeń (Austria)	Austriacka Biblioteka Narodowa ; Biblioteka Główna Miasta Wiednia ; Biblioteka Historii Europy Wschodniej i Sławistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego
22-29.05.2011	Rumunia	Biblioteka Powiatowa im. Gheorghe Sincal'a ; Biblioteka Narodowa Rumunii ; Centralna Biblioteka Uniwersytecka w Bukareszcie ; Biblioteka Uniwersytetu Zachodniego w Timisoarze
2-7.12.2011	Dania i Niemcy	Biblioteka Królewska, Biblioteka Narodowa i Uniwersytecka w Kopenhadze ; Biblioteka Uniwersytetu Południowej Danii w Odense ; Biblioteka Uniwersytecka i Publiczna w Aarhus ; Biblioteka Publiczna i Uniwersytecka w Hamburgu

30.06-8.07.2012	Litwa, Rosja, Estonia, Łotwa	Rosyjska Biblioteka Narodowa w Petersburgu ; Biblioteka Uniwersytetu Technicznego w Tallinie ; Biblioteka Uniwersytetu Łotewskiego w Rydze
29.06-7.07.2013	Francja	Biblioteka Wydziału Prawa, Ekonomii i Nauk Społecznych Uniwersytetu w Rouen ; Biblioteka Uniwersytetu w Caen ; Biblioteka Uniwersytetu w Rennes
29.06-6.07.2014	Szwajcaria	Opactwo i Biblioteka St Gallen ; Szwajcarska Biblioteka Narodowa ; Biblioteka Kantonalna i Uniwersytecka w Lozannie ; Biblioteka W Rolex Learning Center
27.06-4.07.2015	Szwecja	Królewska Biblioteka Narodowa w Sztokholmie (+wybrane filie Biblioteki Publicznej) ; Biblioteka Publiczna w Norrköping ; Biblioteka Uniwersytecka w Kalmarze
25.06-3.07.2016	Włochy	Biblioteka i Pinakoteka Ambrożyńska w Mediolanie ; Biblioteka Uniwersytecka w Turynie ; Biblioteka Uniwersytecka w Genewie ; Biblioteka Marciana w Wenecji
1.07-10.07.2017	Norwegia	Biblioteka Narodowa w Oslo ; Biblioteka Uniwersytecka w Bergen ; Biblioteka Publiczna w Stavanger

Tab. 2. Opracowano na podstawie: Maria Kycler: Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. Kronika wydarzeń. Cz. 1. Lata 2004-2009. *Bibl. Nostra* 2014 nr 1(35) ; Organizacja i działalność...Cz. 2. Lata 2010-2014 ; Sprawozdania Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach za lata 2015-2017.

Bibliografia

Błaszczyk Sylwia, Wołoch Krystyna (oprac.): Na jubileusz 55-lecia reaktywowania Koła Śląskiego Związku Bibliotekarzy Polskich w Katowicach. Katowice: Biblioteka Śląska, 2000. - 35 s.

Chwałek Joanna: „Bibliotheca Nostra” dostrzeżona i doceniona w środowisku bibliotekarskim! Tydzień Bibliotek na Uniwersytecie Śląskim. *Bibl. Nostra* 2008 nr 2s. 35–37

Chwałek Joanna: Od wykazu nowości do czasopisma recenzowanego. Historia kwartalnika „Bibliotheca Nostra”. W: Prasa bibliotekarska. Materiały z konferencji Regionalna prasa bibliotekarska – doświadczenia i perspektywy, Szczecin, 8–9 października 2009 r. [online]. Szczecin: Książnica Pomorska im. St. Staszica, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Okręg Zachodniopomorski, 2011 s. 13–21, <http://zbc.ksiaznica.szczecin.pl/publication/22284>. [dostęp: 21.02.2018]

Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce, oprac. Zespół do Spraw Etyki w Nauce. Warszawa: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2011. - 16 s.

Gondek Elżbieta: Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, droga od genezy po rok bieżący (1974-2013). *Forum Bibl. Med.* 2013 R. 6 nr 2 s. 47-65

Gruszka Zbigniew: Jednostki struktury wewnętrznej – sekcje, komisje, zespoły. W: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich : przeszłość i teraźniejszość 1917-2017 / pod red. Jadwigi Koniecznej. Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2017 s. 327-343

Grzecznowska Anna (oprac.): Stan liczbowy ogniw i członków SBP w roku 2016. *Biuletyn Informacyjny Zarządu Głównego SBP*. [online] 2016 nr 2 s. 44, <http://www.sbp.pl/repository/SBP/ZarzadGlowny/Biuletyn/BiuletynZG-2-2016.pdf>. [dostęp: 21.02.2018]

Jakimowicz Edward (red.): *Biuletyn Informacyjny* / Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Zarząd Główny [2000-2005]

Koło Śląskie Związku Bibliotekarzy Polskich. *Bibliotekarz* 1937/1938 R. 9 nr 2 s. 48

Kot Dariusz: Bibliotekarski Ruch Stowarzyszeniowy w okręgu katowickim. Katowice : SBP ZO, 1992. - 51 s.

Kwiatkowska Magdalena: Jednostki terenowe. Organizacja. Działalność. W: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich przeszłość i teraźniejszość 1917-2017 / pod red. Jadwigi Koniecznej. Warszawa 2017 s. 381-413

Kycler Maria: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” (2009-2013). W: Książka, biblioteka, informacja : między podziałami a wspólnotą. T. 4. Kielce : Uniwersytet Jana Kochanowskiego, 2015 s. 337-362

Kycler Maria: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” w komunikacji bibliologicznej w latach 2009-2014. *Forum Bibl. Med.* 2015 R. 8 nr 1s. 248-260

Kycler Maria: Dziesięciolecie działalności edukacyjno-szkoleniowej Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Bibl. Nostra* 2014 nr 2 s. 106-125

Kycler Maria: Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Kronika Wydarzeń. Cz. 2. Lata 2010-2014. Bibl. Nostra* 2014 nr 2 s. 138-159

Kycler Maria: Organizacja i działalność Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Kronika wydarzeń. Cz. 1. Lata 2004-2009. Bibl. Nostra* 2014 nr 1 s. 114-141

Materla Helena: Działalność Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Okręg Stalinogrodzki. *Biul. Inf. Bibl. Śl.* 1956 R. 1 nr 1/2 s. 43-44

Nowe koło Związku Bibliotekarzy Polskich. *Prz. Bibl.* 1937 R. 11 z. 1/2 s. 65

Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu w Katowicach. *Prz. Bibl.* 2005 R. 73 nr 3 s. 407-408

Sprawozdanie Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach [2014-2017 ; do wglądu w archiwum dokumentacji Zarządu SBSW]

Sprawozdanie z działalności okręgów SBP za rok 1970. *Prz. Bibl.* 1970 R. 38 nr 2/3 s. 292-304

Sprawozdanie z działalności okręgów SBP za okres 1 VI – 31 XII 1971 r. *Bibliotekarz* 1974 nr 6/7 s. 198-221

Sprawozdanie z działalności zarządów okręgów SBP w 2004 roku. *Biuletyn Informacyjny* 2005 nr 1 s. 43
Sprawozdanie z działalności zarządów okręgów SBP w 2005 roku. *Biuletyn Informacyjny* 2006 nr 1 s. 51

Sprawozdanie z życia kół ZBP. *Prz. Bibl.* 1937 R. 12 z. 3 s. 228

Urban Bogumiła: Sekcja aktywnych bibliotekarzy na Górnym Śląsku. *Biuletyn EBIB* [online] nr 4(65), <http://www.ebib.pl/2005/65/urban.php> [dostęp: 21.02.2018]

Wyższa Szkoła Bankowa w Chorzowie: Działalność biblioteki: współpraca międzynarodowa, <http://www.wsb.pl/chorzow/studenci/biblioteka/o-bibliotece/dzialalnosc-biblioteki> [dostęp: 21.02.2018]

Zalewska Stefania: Z działalności Sekcji Pracowników Bibliotek Naukowych SBP w Katowicach. *Biul. Inf. Bibl. Śl.* 1956 R. 1 nr 3 s. 88-89

Strony internetowe

<http://www.bibliothecanostra.awf.katowice.pl/> [dostęp: 21.02.2018]

<https://sbc.org.pl/dlibra> [dostęp: 21.02.2018]